

ભારતીય કૃષિ અનુસંધાન પરિષદ – કેન્દ્રીય કપાસ સંશોધન કેન્દ્ર, નાગપુર

ICAR-Central Institute for Cotton Research, Nagpur

An ISO 9001:2015 Certified Organization

૨૨ થી ૨૮ ઓગષ્ટ, ૨૦૨૩ દરમ્યાન કપાસની ખેતી પધ્ધતિ માટે ૧૪ મી અઠવાડિક સલાહ

ગુજરાત	એલ્લા અઠવાડિયામાં પડેલ ખરેખર વરસાદ (મીમી)	આગામી અઠવાડિયા માટે સુચિત / પુર્વાનુમાન વરસાદ (મીમી)									
		ઓગષ્ટ					ઓગષ્ટ				
		૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮
	અમરેલી	૨.૨	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૨	૩	૩
	ભાવનગર	૦	૪.૬	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧	૧
	જામનગર	૦	૦	૦	૦.૪	૦	૨	૨	૨	૩	૩
	રાજકોટ	૦	૦	૦	૨.૮	૦	૧	૨	૨	૨	૨
	જુનાગઢ	૧	૦.૩	૦	૦	૦	૨	૨	૩	૪	૩
	સાબરકાંઠા						૨	૧	૨	૧	૧
	સુરેન્દ્રનગર	૦	૦	૨	૨.૫	૦	૦	૧	૧	૧	૧
	અમદાવાદ	૦	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧
	વડોદરા	૦	૦	૬.૮	૦	૦	૧	૨	૨	૨	૨
	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦.૫	૫	૧	૧	૧	૧
	મહેસાણા						૪	૧	૧	૧	૧
કુલ પડેલ વરસાદ અને પ્રમાણિત રંગ		૦.૧ થી ૨.૪ મીમી		૨.૫ થી ૧૫.૫ મીમી		૧૫.૬ થી ૬૪.૪ મીમી		૬૪.૫ થી ૧૧૫.૫		૧૧૫ થી ૨૦૪.૪ મીમી	
પડેલ વરસાદનું વર્ગીકરણ		ખૂબ જ ઓછો વરસાદ		ઓછો વરસાદ		મધ્યમ વરસાદ		ભારે વરસાદ		અતિ ભારે વરસાદ	

પાક પરિસ્થિતિ :

સુરત ખાતે વાવણી કરેલ પાક ૫૬ થી ૬૩ દિવસનો કળી અને ફુલ અવસ્થાએ છે. હાથથી નિંદામણ સફાઈ, આંતર ખેડનાં કાર્યો અને પૂર્તિ ખાતર તરીકે નાઈટ્રોજન ખાતરનો બીજો હપ્તો આપવાની કામગીરી ચાલુ છે. શ્રીપ્સની વસ્તીએ આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવેલ છે અને લીલાં તડતડીયાની વસ્તી આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રાથી નીચે છે. કેટલાંક સ્થળોએ ખૂણિયાં ટપકાંનો રોગ નોંધાયેલ છે.

જુનાગઢ ખાતે વાવણી કરેલ પાક ૬૩ દિવસનો વાનસ્પતિક વૃદ્ધિ અને કળી અવસ્થાએ છે. આંતર ખેડની, નિંદામણ સફાઈની, ખાતર આપવાની અને દવા છાંટવાની કામગીરી થયેલ છે. કેટલાંક સ્થળોએ માંલોમશી, લીલાં તડતડીયા અને શ્રીપ્સના ઉપદ્રવએ આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવેલ છે. કેટલાંક છુટાછવાયા સ્થળે ડુંખનાં ચાંચવા (આલ્સીડોસ અફાબેર) નાં ઉપદ્રવની શરૂઆત થયેલ છે. કેટલાંક સ્થળોએ ફ્યુઝારીયમ ફુગથી થતો સુકારો નોંધવામાં આવેલ છે.

સલાહ :

સુરત ખાતે ખેડુતોને ખેતર નિંદામણોથી ચોખ્ખા રાખવાની સલાહ આપવામાં આવે છે. માફકસરનો વરસાદ બાદ, પૂર્તિ ખાતર તરીકે નાઈટ્રોજન ખાતરનો બીજો હપ્તો ૫૦ થી ૬૦ વાવેતરનાં દિવસે વાવણી બાદ આપવો. ઉગેલ પાકમાં હલ્કી જમીનમાં ઝીંકની ઉણપને ઓછી કરવા યુરીયા @ ૨.૦% અને ઝીંક સલ્ફેટ ૨૧% @ ૦.૫ અને મેગ્નેશીયમની ઉણપ ઓછી કરવા મેગ્નેશીયમ સલ્ફેટ @ ૧ કિલો/ ૧૦૦ લી. પાણીમાં મિશ્ર કરી છાંટવું. જો યુસીયાં પ્રકારની જીવાતો તેની આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવે તો ફ્લોનીકામીડ ૫૦ ડબલ્યુજી @ ૪ ગ્રામ/ ૧૦ લી. અથવા થાયોમીથોક્ષામ ૨૫ ડબલ્યુજી @ ૨ ગ્રામ/ ૧૦ લી. પાણીમાં નાંખી છાંટકાવ કરવો. કપાસનાં પાકને વાનસ્પતિક વૃદ્ધિ અને કળી અવસ્થાએ રોજેટ ફુલોમાંથી ગુલાબી ઈયળનાં લાર્વાની હાજરીને મોજણી કરી તેનો નાશ કરવો. ગુલાબી ઈયળની મોજણી માટે ફેરોમોન ટ્રેપ (૫ પ્રતિ હેક્ટર) લગાડવા. જ્યાં ગુલાબી ઈયળ તેની આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવે (૧૦% ફળાઉ ભાગોમાં નુકશાન) ત્યાં કલોર પાયરીફોસ ૨૦ ઈસી @ ૨૫ મીલી અથવા ક્વીનાલફોસ ૨૦ એએફ @ ૨૦ મીલી અથવા પ્રોફેનોફોસ ૫૦ ઈસી @ ૩૦ મીલી અથવા ઈન્ડોક્ષાકાર્બ ૧૪.૫ એસસી @ ૫ મીલી/ ૧૦ લી. પાણીમાં નાંખી છાંટકાવ કરવો. સુકારા અને મૂળનાં કોહવારા રોગનાં વ્યાસ્થાપન માટે ઉપદ્રવિત છોડોની આજુબાજુ કાર્બેન્ડેઝીમ ૫૦% વે.પા. ૨ ગ્રામ/ લી. અથવા ટ્રાયકોડર્મા હરજીયમ અથવા ટ્રાયકોડર્મા વિરીડી ૧૦ ગ્રામ/ લી. પાણીમાં આપવું અને દેશી કપાસમાં ફ્યુઝારીયમ ફુગથી થતાં સુકારા રોગનાં નિયંત્રણ માટે સંક્રમિત છોડથી ૧ મી.ની ત્રિજયામાં રહેલ તંદુરસ્ત છોડોમાં પણ સદર માવજત આપવી. બેક્ટેરીયલ લીફ બ્લાઈટ રોગનાં નિયંત્રણ માટે કોપર ઓક્સીકલોરાઈડ ૫૦ ડબલ્યુપી @ ૨૫ ગ્રામ/ ૧૦ લી. પાણીમાં આપવું. ખેતરોમાં સુકારો (પેરાવીલ્ટ) જોવા મળે તો યુરીયા ૨% પાણીમાં ભેળવી છોડનાં મૂળ વિસ્તારમાં આપવું અને નજીકનાં છોડોમાં હવાની અવર-જવર વધારવા યાંત્રિક રીતે ૩ થી ૪ કાણાં મૂળ વિસ્તારમાં પાડવાથી સુકારાગ્રસ્ત છોડોમાં ઝડપી સુધારો થતો હોય છે. છોડમાં જોવા મળતા ફુગથી થતાં ટપકાંઓ અને અન્ય બ્લાઈટ જેવાં રોગોનાં વ્યવસ્થાપન માટે કાર્બેન્ડેઝીમ ૫૦ ડબલ્યુપી @ ૪ ગ્રામ અથવા ક્રેસોક્ષીમ મીથાઈલ ૪૪.૩ એસસી @ ૧૦ મીલી અથવા પ્રોપીનેબ ૭૦ ડબલ્યુપી

@ ૨૫ ગ્રામ અથવા પ્રોપીકોનાઝોલ ૨૫ ઈસી @ ૧૦ મીલી અથવા મેટીરામ ૫૫% + પાયરોકલોસ્ટ્રોબીન ૫% ડબલ્યુજી @ ૨૦ ગ્રામ અથવા એઝોક્સાસ્ટ્રોબીન ૧૮.૨% ડબલ્યુ/ડબલ્યુ + ડાયફેનોકોનાઝોલ ૧૧.૪% ડબલ્યુ/ડબલ્યુ એસસી @ ૧૦ મીલી/ લી. અથવા ફલુક્ષાપાયરોક્સાડ ૧૬૭ ગ્રામ/ લી. + પાયરાકલોસ્ટ્રોબીન ૩૩૩ ગ્રામ/ લી. એસસી @ ૬ ગ્રામ ૧૦ લી. પાણીમાં મીશ્ર કરી છંટકાવ કરવાની સલાહ આપવામાં આવે છે.

જુનાગઢ ખાતે ખેડુતોને રાસાયણિક ખાતર (એકર દિઠ ૨૫ કિલો મ્યુરેટ ઓફ પોટાશ અને ૨૫ કિલો યુરીયા ભેજવાળી પરિસ્થિતિ હોય ત્યારે) જમીનમાં આપી પાણિયા ચઢાવવાની સલાહ આપવામાં આવે છે. નિંદામણની સાફ-સફાઈ અને આંતર ખેડનાં કાર્યો સમયસર કરવા. જ્યાં હાથથી નિંદામણ શક્ય ન હોય ત્યાં કવીઝલોફોપ ઈથર્થલ ૫ % ઈસી @ ૨ મીલી પ્રતિ લી. પાણીમાં છાંટવું. જો ખેતરમાં મોલોમશી અથવા ગ્રીપ્સ આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવે તો ફલોનીકામીડ ૫૦ ડબલ્યુજી (૨૦૦ ગ્રામ / હે.) અથવા બ્યુવેરીયા બેસીઆના ૬૦ ગ્રામ / ૧૦ લી. પાણી અથવા ફીપ્રોનીલ ૫ એસસી @ ૧૦ મીલી / ૧૦ લી. પાણીમાં ભેળવી છંટકાવ કરવો. જો લીલાં તડતડીયાં તેની આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવે તો ડાયનોટેફ્યુરાન ૨૦ એસજી @ ૩ ગ્રામ/ ૧૦ લી. પાણીમાં નાંખી છંટકાવ કરવો. ડૂંબનાં ચાંચવા (શૂટ વીવીલ)નાં નિયંત્રણ માટે કલોરપાયરીફોસ ૨૦ ઈસી @ ૨.૫ મીલી / લી. પાણીમાં ભેળવી છાંટવાથી તેનું વ્યવસ્થાપન થઈ શકે છે. ફુગથી થતાં રોગોનાં નિયંત્રણ માટે ફલુક્ષાપાયરોક્સાડ ૧૬૭ ગ્રામ/ લી. + પાયરાકલોસ્ટ્રોબીન ૩૩૩ ગ્રામ/ લી. એસસી @ ૦.૬ ગ્રામ/ લી. અથવા મેટીરામ ૫૫% + પાયરોકલોસ્ટ્રોબીન ૫% ડબલ્યુજી @ ૨ ગ્રામ/ લી. પાણીમાં મીશ્ર કરી છાંટવું. સુકારા અથવા મૂળનાં કોહવારા રોગનાં યોગ્ય નિયંત્રણ માટે શરૂઆતની અવસ્થામાં જોવા મળતાં લક્ષણોને આધારે ટ્રાયકોડર્મા હરજીયમ અથવા ટ્રાયકોડર્મા વિરીડી છાણિયુ ખાતર અથવા સેન્દ્રીય ખાતરમાં ભેળવી જમીનમાં ૨.૫ કિલો / હે. મુજબ આપવું અથવા કાર્બન્ડેઝીમ ૫૦ વેપા. @ ૧.૨ ગ્રામ/ લી. પાણીમાં ભેળવી સંક્રમિત છોડોનાં મૂળ નજીક દરેડવું.

કપાસ ઉત્પાદનની તાંત્રિકતા આધારિત વિસ્તૃત માહિતી દા.ત. જમીનની પસંદગી, જાતો/ સંકરો, ખાતર આપવાની પદ્ધતિ, વાવણીની રીત, પિયત પદ્ધતિઓ, નિંદામણ, કિટકો અને રોગોનું વ્યવસ્થાપન વિગેરેની માહિતી એન્ડ્રોઈડ આધારિત CICR Cotton App. કે જે ICAR-CICR, નાગપુર દ્વારા તૈયાર કરેલ છે. આ એપ ગુગલ પ્લે સ્ટોરમાંથી વિના મુલ્યે ડાઉનલોડ કરી શકાય છે. વધુમાં, પાક વૃદ્ધિ અવસ્થા અને હવામાન આધારિત અઠવાડિક સલાહ ICAR-CICR, નાગપુરની વેબસાઈટ ઉપર ગુજરાતી ભાષામાં ઉપલબ્ધ છે જેનો લાભ ખેડુતો લઈ શકે છે.